

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Miljøvern avdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Birasaáhttenossodat

Kystverket Nordland
Serviceboks 2
6025 Ålesund

Deres ref

Deres dato

Vår ref
Sak 2015/460
Ark 461.5

Vår dato
02.02.2015

Saksbehandler/direkte telefon: Vigdis Johnsen - 78 95 03 72

Oversender inspeksjonsrapport

Vi viser til vårt tilsyn med deres farledsprosjekt i Berlevåg havn, utkast til rapport og deres kommentarer i e-post 27. januar.

Vedlagt oversendes ny og endelig versjon av tilsynsrapporten. Noen endringer i rapporten er gjort på bakgrunn av deres kommentarer.

Fylkesmannen i Finnmark ber om skriftlig tilbakemelding innen **15. februar 2015** på hva som er gjort for å rette opp de registrerte avvik som beskrives i denne rapporten. Virksomheten plikter snarest å rette opp avvikene og bes om å oversende tilbakemelding og dokumentasjon innen fristen.

Manglende tilbakemelding og retting kan medføre vedtak om tvangsmulkt, se varsel på side 2 i rapporten. Vedtak om gebyr for kontrollen vil gis i eget brev.

Vi ber om at vår referanse oppgis ved henvendelse til oss.

Med hilsen

Stig Moen
seksjonsleder

Vigdis Johnsen
senioringeniør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

Vedlegg: tilsynsrapport

Kopi til:
prosjektleder

Tilsynsrapport

Tilsynet var en del av forurensningsmyndighetenes arbeid for å kartlegge og få kontroll på mulige forurensningskilder. Tilsynet ble gjennomført ved samtale og gjennomgang av framlagt dokumentasjon samt befaring på anleggsområdet.

Informasjon om virksomheten

Navn: Kystverket Nordland	Adresse: Postboks 1502, 6025 Ålesund
Organisasjonsnr.: 974 756 633	E-post: postmottak@kystverket.no
Lokalitet: Berlevåg havn, Trønderneset, Vardneset	Bransjenr. (NACEkode): 84.130
Saksnummer: 2015/460	Kontrollklasse.: 3

Tilstede under tilsynet

Fra virksomheten: Tone Sivertsen, prosjektleder Kystverket Nordland Morten Tøgersen, byggeleder Kystverket Nordland Torbjørn Samuelsen, prosjektleder Secora Ivar Haug, anleggsleder Secora Arnt-Edmund Ofstad, Kystverket Troms Finnmark	Fra Fylkesmannen i Finnmark: Vigdis Johnsen Johannes Abildsnes Tor-Anders Berg deltok fra Arbeidstilsynet.
--	---

Hovedtema

- Mudring og deponering av forurenset sjøbunn
- Internkontroll, herunder avvikshåndtering og risikovurdering
- Overvåking

Resultater

Fylkesmannen har avdekket 1 avvik og 3 anmerkninger, se definisjon under. Rapporten omhandler de avvik og anmerkninger som ble avdekket ved inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid som berører ytre miljø.

Oppfølging etter tilsynet

Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. Fylkesmannen ber om å få en skriftlig tilbakemelding innen **15. februar 2015** på hva som er gjort for å rette opp avvikene. Dersom Fylkesmannen ikke mottar skriftlige tilbakemelding innen tidsfristen, kan vi fatte vedtak om tvangsmulkt, se nedenfor.

Definisjon på avvik og anmerkninger

Avvik: Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, eller forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet, og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Varsel om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke mottar en redegjørelse og skriftlig bekreftelse på at avvik er rettet opp innen *fristen 15. februar 2015*, så varsles det om at Fylkesmannen vil vurdere å fatte vedtak om tvangsmulkt etter forurensningsloven § 73. Vedtak om tvangsmulkt innebærer at det gis en ny frist for å rette opp avvik innen 4 uker, og tvangsmulkten vil påløpe dersom den nye fristen overskrides. En eventuell tvangsmulkt vil bli på kr 20 000.

Kommentarer til dette varselet kan sendes til Fylkesmannen *innen 2 uker* etter at denne rapporten er mottatt, jmfør forvaltningsloven § 16.

Offentlighet i forvaltningen

Vi gjør oppmerksom på at rapporten vil bli offentlig gjennom Fylkesmannens offentlige postjournal. (jf. offentleglova).

Aktuelt regelverk:

Se lover og forskrifter på www.regelhjelp.no.

Aktuelle hjemler for avvik som avdekkes gjennom tilsynet finnes i følgende regelverk:

- Tillatelse etter forurensningsloven
- Forskrift om systematisk, helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter Internkontrollforskriften § 5 om systemets innhold og dokumentasjon.
- Lov om forurensinger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), kapittel 11 Farlig avfall.

Bakgrunn for tilsynet

Berlevåg havn skal utdypes for å legge bedre til rette for fiske- og fritidsbåter. Kystverket fikk 7. juli 2014 tillatelse etter forurensningsloven til mudring, dumping og utfylling i sjø i Berlevåg havn av totalt ca 190 000 m³ som skal utdypes, herunder inntil 20 000 m³ forurensede masser, ca. 70 000 rene løsmasser og ca. 100 000 m³ fjell. Forholdet mellom rene løsmasser og fjell er noe usikkert.

Sjøbunnen i Berlevåg havn ble kartlagt for tungmetaller og miljøgifter i 2012 av Multiconsult. Overflatelaget i store deler av havneområdet er sterkt forurenset og vil erfaringsmessig være akutt toksisk for bunnlevende organismer. Mudring og dumping av stein og fyllmasser kan føre til oppvirvling og spredning av miljøgifter fra forurenset sjøbunn.

Det ble stilt særskilte vilkår i tillatelsen for hvordan anleggsarbeidet skulle utføres og kontrolleres for å få minst mulig spredning av forurenset sjøbunn. Tilsynet ble gjennomført for å undersøke om tillatelsen etter forurensningsloven og internkontrollforskriften overholdes.

Resultater fra Fylkesmannens tilsyn 15. januar 2015

Følgende avvik ble funnet:

Avvik 1 Turbiditetsovervåking av mudringen har mangler

Avvik fra: Tillatelse til mudring, dumping og utfylling datert 7. juli 2014, vilkår 3.4, 3.5 og 3.6.

Kommentar

Overvåkingen som foregikk på tilsynsdagen var ikke i tråd med vilkår i tillatelsen, og planen for overvåking var ikke oppdatert.

Overvåkingsplanen: Vilkår 3.4 i tillatelsen stiller krav om at mudring og transport skal overvåkes etter overvåkingsprogram som er utarbeidet og kvalitetssikret av ekstern konsulent/firma med fagkompetanse.

Fylkesmannen har mottatt overvåkingsplan datert 10. september 2014 som var utarbeidet av Multiconsult AS (MC). Planen legger opp til at det brukes to online turbiditetsmålere, en på hver side av mudringsfartøyet, etter tidevannets skiftende strømretning. MC sier at spredning mellom mudringsfartøyet og ytre del av havna ikke har negative konsekvenser for miljøet, da disse områdene vil bli mudret fortløpende. Ut fra dette sies det at det kun er den ene turbiditetsmåleren som jevnlig må flyttes i takt med flytting av mudringsfartøyet. MC anbefaler å tillate at turbiditetsmåleren plasseres 50-100 m fra mudringsfartøyet, slik at den ikke må flyttes så ofte. I figur 1 gis en prinsippkisse for plassering av turbiditetsmålerne. Den ene måleren er plassert i sjøen like sør for mudringsfartøyet, mens den andre måleren er på innsida av moloen på Trønderneset, om lag 200 m nordøst for mudringsfartøyet. Referansemåler er på figuren plassert på sørsiden av Vardneset. I e-posten 17. oktober 2014 foreslår Kystverket blant annet at referansemåleren i stedet plasseres innenfor Vardnesmoloen. Det vedgås at en slik plassering kan medføre at referansemåleren vil kunne påvirkes av mudringsarbeidene, men at et alternativ da kan være å sette referanseverdi ut fra gjennomsnitt av turbiditetsmålinger foretatt utenom perioder med mudringsarbeider.

Den 27. november, dvs. før miljømudringen startet, sendte Fylkesmannens saksbehandler en e-post til Kystverkets prosjektleder med følgende kommentarer til overvåkingsplanen og de foreslåtte endringer: «Vi henstiller til at turbiditeten overvåkes i tråd med vilkår i tillatelsen, og ikke med den avstand fra mudrefartøy som ble foreslått i overvåkingsprogrammet fra Multiconsult. Det må videre bestrebes at referansemåleren ikke påvirkes av mudringen.»

Plassering av turbiditetsmålere: Tillatelsens vilkår 3.5 stiller krav om at måleroppsettet skal ta hensyn til skiftende tidevann, og måler skal være plassert maks 50 meter nedstrøms der det forventes størst spredning fra mudrefartøyet. Det skal i tillegg utføres referansemålinger som representerer normal turbiditet i området.

På tilsynsdagen ble det mudret i nordlige del av delområde 2 i indre havn. En turbiditetsmåler var da festet til flytebrygge ved Hydraulikk Finnmark AS, om lag 90 meter sør/sørvest fra mudringsfartøyet Berghavn. Berghavn lå da med hekken mot øst. Den andre måleren var festet til kaikanten ca. 220 m nordøst for mudrestedet. I henhold til vilkår 3.5 var begge målere for langt unna mudrestedet.

Måleverdier: Vilkår 3.5 stiller krav om at mudringsarbeidene skal stanses midlertidig dersom turbiditetsmålingene ved mudrestedet overskrider referansemålerens verdier med mer enn 10 NTU i mer enn 25 minutter.

Referansemåleren var på tilsynsdagen plassert innenfor Vardnesmoloen, slik Kystverket foreslo i e-post 17. oktober 2014. Avstanden til mudrestedet var på tilsynsdagen ca 260 m. Under tilsynet opplyste Kystverket at de brukte en fast bakgrunnsverdi på 2 NTU i stedet for å bruke referansemåleren. Mudringsarbeidet ble dermed stanset dersom NTU verdiene ved mudrestedet

overskred 12 NTU i mer enn 25 minutter. Kystverket begrunnet bruk av den faste bakgrunnsverdien med at de mente at referansemåleren i stor grad ble påvirket av vær og annen aktivitet i havna. Denne metoden er i strid med vilkår 3.5 i tillatelsen.

Ansvarsforhold: Vilkår 3.4 i tillatelsen stiller krav om at ekstern konsulent/firma med fagkompetanse skal være hovedansvarlig for overvåkingen. Entreprenøren har ansvaret for daglig drift og vedlikehold av målingene. Under tilsynet ble det opplyst at i tillegg til Secora har både Kystverket (prosjektleder, byggeledere, miljøkonsulent) og Multiconsult innsyn i online-målingene. Kystverkets byggeleder har en egenkontroll av målingene daglig, og hver uke lages det en samlet gjennomgang/kontroll av resultatene. Dette blir også kvalitetssikret av Multiconsult, og eksempel ble overlevert Fylkesmannen under møtet.

Forventet oppfølging:

For å rette avviket må overvåkingen av mudringen omgående endres, slik at det blir i tråd med vilkårene i tillatelsen, og overvåkingsplanen må oppdateres/endres. Et viktig moment er å gjøre rede for hvordan plassering og flytting av målerne skal skje underveis i arbeidet for å ivareta vilkår 3.5 i tillatelsen. Vi forutsetter at hovedansvaret for overvåkingen samt oppdateringen av overvåkingsplanen utføres av en uavhengig konsulent/firma med fagkompetanse.

Dersom Kystverket eventuelt skulle ønske å endre vilkår i tillatelsen, må dette søkes om til Fylkesmannen, jmfør vilkår 2.2. Vi forutsetter at eventuell søknad om endring som gjelder overvåking og turbiditetsmålinger er kvalitetssikret av uavhengig konsulent/firma med fagkompetanse, jmfør vilkår 3.4. Vi presiserer at alle vilkår i tillatelsen gjelder inntil det eventuelt skulle foreligge vedtak om endring fra Fylkesmannen.

Følgende anmerkninger gis:

Anmerkning 1: Rutiner for mudring og overvåking bør oppdateres og konkretiseres

Skriftlig rutine for mudring av forurensede masser og rutiner for overvåking av turbiditet ble forevist. Rutinen for overvåking av turbiditet beskriver eksempelvis en prosedyre som ikke stemmer overens med hverken overvåkingsplanen fra Multiconsult, eller det som i praksis ble utført under tilsynet. Det bør oppdateres i tråd med revidert overvåkingsplan, jmfør kommentarer til avvik 1 over. Flere prosedyrer burde vært påført korrekt dato for siste revisjon.

Anmerkning 2: Søl skal unngås så langt som mulig

Noe søl av sedimenter ble observert på dekket til mudrefartøyet og ved lossekaia ved fangdammen. Det må til enhver tid bestrebes at de forurensede muddermassene håndteres slik at det blir minst mulig søl, både på fartøy og under omlastingen fra lekter til lastebiler.

Anmerkning 3: Risikovurderingen kan forbedres

Risikovurderinger for ytre miljø skal avdekke forhold og aktiviteter ved anleggsarbeidet som kan medføre fare for forurensning. Under tilsynet ble det vist til at Kystverket hadde gjort risikovurderinger for ytre miljø, i planen for ytre miljø datert 17. september 2014. Den omhandlet blant annet utslipp fra anleggsmaskiner på sjø og land. Ved fangdammen i Revenesbukta stod det en dieseltank beregnet for anleggsmaskinene. Risikovurderingene i ytre miljøplanen har ikke fanget opp at det kan være fare for søl fra dieseltanken, for eksempel grunnet uhell eller svikt på utstyr. Tanken stod på grusdekke, og eventuelt søl vil kunne forurense jorda med mulig avrenning til sjø.

Andre forhold

Kystverket Troms Finnmark er prosjekteier, mens Kystverket Nordland ved Senter for utbygging er ansvarlig prosjekterende og har byggeledelsen i prosjektet. Secora er ansvarlig utførende entreprenør. Mudringen av forurensede masser i Berlevåg havn startet 2. desember og vil pågå frem til midten av februar 2015. Opptak og deponering av masser var journalført og logg ble fremvist. De hadde tilgjengelig manuelt måleutstyr som ble brukt til å måle turbiditet utenfor strandkanteponiet ved Revenesmoloen.